

VILNIAUS JONO IVAŠKEVIČIAUS JAUNIMO MOKYKLA KRIZIŲ VALDYMO MOKYKLOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Vilniaus Jono Ivaškevičiaus jaunimo mokykloje tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – reglamentuoti krizių valdymą mokykloje, mokyklos krizių valdymo komandos veiklas, bendradarbiavimą su Vilniaus miesto psichologine-pedagogine tarnyba (toliau PPT) ir kitomis institucijomis bei organizacijomis, krizių valdymo mokykloje metu.
2. Krizių valdymo tikslas:
 - 2.1. užtikrinti, kad, krizės įveikimo metu, mokykloje ugdymo procesas vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;
 - 2.2. užtikrinti reikiamos pagalbos teikimą krizės paveiktiems bendruomenės nariams.
3. Krizės valdymo mokykloje koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra mokyklos komanda, kuri bendradarbiauja su vaiko gerovės komisija (toliau - VGK), su psichologinės pagalbos teikėju (PPT), Savivaldybės administracija, o prireikus ir kitomis švietimo ir sveikatos sistemos įstaigomis.
4. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;
 - 4.2. **krizė mokykloje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę mokyklos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikuota netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas mokykloje, gaisras mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.;
 - 4.3. **krizės valdymas mokykloje** – veiksmai, kuriuos atlieka mokyklos administracija, VGK ir PPT siekdami įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, mokyklos bendruomenės (įskaitant tėvų (globėjų, rūpintojų)) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą mokyklos bendruomenės narių saugumu ir pan.;
 - 4.4. **krizės valdymo mokykloje komanda (mokyklos komanda)** – mokykloje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;
 - 4.5. **krizės valdymo koordinatorius** – specialistas, paskirtas mokyklos, PPT ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, kuris koordinuoja krizės valdymą mokykloje. Mokyklos koordinatoriumi gali būti skirtas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai vertinti, įvertinti ir koordinuoti;

4.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

4.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka mokyklos administracija, mokyklos psichologas ir/ar socialinis pedagogas, pasitelkdamas kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS KRIZIŲ VALDYMAS

5. Krizių valdymas mokykloje:

5.1. krizių valdymą mokykloje vykdo nuolat veikianti krizių valdymo mokykloje komanda. Mokyklos krizių valdymo komandą sudaro (3-5 nariai): mokyklos direktorius, mokytojų atstovas, pagalbos mokiniui specialistai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo įgūdžių. Mokyklos komanda bendradarbiauja ir veikia su mokyklos VGK. Mokyklos komandos sudėtį nustato direktorius;

5.2. krizės valdymo komandos paskirtis krizės metu – įvykus krizei mokykloje atkurti įprastą bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems mokyklos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį;

5.3. VGK ir krizių komanda nustato darbo organizavimo tvarką, pasiskirsto funkcijomis, parengia preliminarų krizės valdymo mokykloje planą ir kt.;

5.4. mokyklos komandos koordinatorius yra direktorius, jam nesant direktoriaus pavaduotojas ugdymui;

5.5. mokyklos krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų)) krizių valdymo žinių atnaujinimą;

5.6. krizių valdymą mokykloje koordinuoja ir PPT koordinatorius bendradarbiaudamas su mokyklos komandos koordinatoriumi;

5.7. krizių valdymą organizuoja mokyklos krizių valdymo komanda kartu su PPT koordinatoriumi;

6. Mokyklos komandos funkcijos krizės metu:

6.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes ir informuoti mokyklos steigėją ir PPT;

6.2. parengti krizės valdymo mokykloje planą (priedas Nr. 1), kuriame gali būti numatyti šie veiksmai:

6.2.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas;

6.2.2. parengti informaciją apie krizę mokyklos bendruomenei ir/ar žiniasklaidai, kuri turi būti derinama su steigėju (Bendrojo ugdymo skyriumi bei tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi);

6.2.3. nustatyti mokyklos grupes ir asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoti;

6.2.4. konsultuoti mokyklos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

6.2.5. konsultuoti mokyklos direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, mokytojus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.2.6. rengti pokalbius su mokiniais;

6.2.7. atlikti kitus reikiamus veiksmus.

6.3. ne vėliau, kaip per 2 valandas nuo krizės identifikavimo, pateikia krizės valdymo eigos lapą (priedas Nr. 2) Savivaldybės krizių valdymo komandai:

6.3.1. mokyklos administracija, suderinusi su PPT ir Savivaldybės krizės valdymo koordinatoriais, informuoja mokyklos bendruomenę apie įvykį (pvz.: visuotinis bendruomenės narių susirinkimas, elektroninis dienynas, SMS žinutės, elektroninis paštas, skambučiai tėvams ir pan.);

6.3.2. rengiant pranešimus mokyklos bendruomenei, pateikiami tik patvirtinti faktai ir informuojama apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

6.3.3. pranešimai, interviu ir komentarai, apie krizinę situaciją mokykloje, žiniasklaidai teikiami tik suderinus su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriumi bei tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi;

6.4. krizių valdymo komanda ir PPT koordinatorius nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo mokykloje planą;

6.5. Mokyklos komanda, PPT koordinatorius, įgyvendinę krizės valdymo numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo veiksmų sudėtingumą ir priima reikiamus sprendimus:

6.5.1. aptaria krizės įveikimą;

6.5.2. sustabdo krizės valdymo mokykloje aktyvius veiksmus;

6.5.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyrių apie krizės įveikimą ir rezultatus;

6.5.4. baigus aktyvius veiksmus, 1-2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje.

6.6. krizės paveikti aukos(-ų) artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;

6.7. VGK kartu su mokyklos komanda numato krizių prevencijos renginių organizavimą bendruomenėje;

6.8. baigęs darbą PPT koordinatorius kartu su mokyklos komanda užpildo krizės valdymo ataskaitą (kas buvo atlikta, kokia pagalba buvo suteikta, kiek bendruomenės narių gavo pagalbą) ir ją pateikia bei aptaria su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Bendrojo ugdymo skyriumi. Ataskaita pateikiama ne vėliau nei 5 darbo dienos po to, kai atlikti aktyvūs krizės valdymo veiksmai;

6.9. vykdant intervenciją ir postvenciją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229 „Dėl Rekomendacijų dėl krizių valdymo patvirtinimo“ bei metodine medžiaga mokyklų krizių valdymo komandoms „Krizių valdymas mokyklose“.

III SKYRIUS SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

7. Bet kuris mokyklos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti mokyklos administraciją, psichologą arba, jo nesant, socialinį pedagogą.

8. Mokyklos krizės valdymo komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku. Kai mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus su Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriumi vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildoma krizės valdymo mokykloje ataskaita (priedas Nr.3).

9. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai;

10. Apie kitų mokyklos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia mokyklos komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais).

11. Mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) atsisakius pagalbos mokiniu, esančiam savižudybės krizėje, mokyklos komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Visi pagalbą krizinėje situacijoje mokykloje teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

13. Skundų nagrinėjimo tvarka:

13.1. skundai teikiami Administracijos direktoriui arba Savivaldybės krizės valdymo komandai;

13.2. gavus skundą, per 3 darbo dienas sudaroma komisija skundui nagrinėti;

13.3. skundai nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.

14. Aprašas, esant būtinybei, gali būti koreguojamas.

KRIZĖS VALDYMO PLANAS
VILNIAUS JONO IVAŠKEVIČIAUS JAUNIMO MOKYKLOJE

Veiksmai	Atsakingas	Laikas, pastabos
1. Nustatomi krizės faktai ir informacijos apie juos šaltiniai. Patikslinamas sužeidimų pobūdis ar mirties faktas, mirties priežastis.		
2. Informuojamos atitinkamos skubios pagalbos tarnybos (policija, gaisrinė, greitoji medicinos pagalba, apsaugos įmonė).		
3. Užtikrinamas bendruomenės narių fizinis saugumas (jei reikia).		
4. Susisiekiama su nukentėjusio(-ųjų) šeimos nariais: išreiškiama užuojauta, surenkama informaciją apie įvykį, aptariama, kokia informacija bus pateikta mokyklos bendruomenei.		
5. Informuojama ir sušaukiama krizių valdymo komanda.		
6. Įvertinamas krizės sunkumas, mokyklos resursai ar kviečiamas išorinis psichologinės pagalbos teikėjas ir kokios pagalbos iš jo reikės.		
7. Jei nutarta, pakviečiamas išorinis psichologinės pagalbos teikėjas.		
8. Informuojamas mokyklos steigėjas, esant reikalui, ir kitos institucijos (savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius, Vaikų apsaugos tarnyba, kt.).		
9. Informuojami mokytojai, jiems pateikiama paruošta informacija mokiniams.		
10. Mokytojai informuoja apie įvykį mokinius klasėje, esant reikalui, paskiriami juos pavaduojantys mokytojai.		
11. Paruošiama ir išsiunčiama informacija tėvams.		
12. Esant reikalui, informuojama žiniasklaida.		
13. Pasirūpinama, kad bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie emocinės ir psichologinės pagalbos galimybes.		
14. Nustatomi labiausiai emociškai paveikti mokiniai ir personalo nariai.		
15. Paruošiamos tinkamos patalpos ir suplanuojamas laikas psichologinei pagalbai.		
16. teikiama parama mokyklos personalui ir mokiniams.		

17. Mokinio (-ų) mirties atveju pasirūpinama, kad jo (-ų) vardas (-ai) būtų pašalinti iš sąrašų, kompiuterių. Pasirūpinama mirusiojo (-ųjų) daiktais, jie perduodami šeimai.		
18. Mirties atveju aptariamos laidotuvės, atsisveikinimo ritualai.		
19. Kiekvienos dienos pabaigoje Krizių valdymo komanda aptaria krizės valdymo procesą ir planuoja kitos dienos veiksmus.		
20. Pabaigus krizės prevencijos darbus, aptariamas psichologinės pagalbos tęstinumo poreikis ir kaip ji bus teikiama.		
21. Įvertinamas Mokyklos krizių valdymo komandos darbas ir atliktų krizės veiksmų efektyvumas.		

KRIZĒS VALDYMO MOKYKLOJE ATASKAIA

Mokyklos pavadinimas: _____

Traumuojantis įvykis: data, įvykio pobūdis: _____

Informacijos apie įvykį šaltinis (kas informavo apie įvykį): _____

Kada ir kokias įstaigas mokykla informavo apie įvykį: _____

Pagalbos teikėjai: _____

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia: _____

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga: _____

Pagalbos priemonės/ veiksmai bendruomenei:

	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas, platinimas, situacijos mokykloje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas	
Mokiniam (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė; gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė; gavėjų skaičius)	
Mokyklos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė; gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	

Rekomendacijos dėl galimų prevencijos priemonių įgyvendinimo siekiant spręsti pastebėtas rizikas pagalbos teikimo metu: _____

PPT koordinatorius (parašas)

Mokyklos komandos koordinatorius (parašas)